

Tjänsteställe, handläggare
Staben Hållbar utveckling, Helena Sturve

Sammanträdesdatum
2022-06-01

FöredragningsPM
22RS3130

Organ
Regionstyrelsen

Tjänsteköp av hiv-test med snabbsvar - RFSL Örebro

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar

att Region Örebro län anslår 142 800 kronor under år 2022 för tjänsteköp av RFSL Örebro för verksamheten mottagning för hivtest med snabbsvar samt

att regiondirektören får i uppdrag att teckna en överenskommelse med RFSL Örebro för år 2022, om hiv-test med snabbsvar.

Sammanfattning

Sedan år 2016 har det varit möjligt att göra hivtest med snabbsvar i RFSL:s lokaler i Örebro. Sedan hösten 2019 finns även möjlighet att göra snabbtest av syfilis. Mottagningen stöds av medel från Folkhälsomyndigheten och Region Örebro län. Region Örebro län ser ett behov av att RFSL fortsatt ska kunna genomföra hivtest med snabbsvar i 2021 års omfattning. Region Örebro län anslår 142 800 kronor för tjänsteköp av RFSL Örebro för verksamheten mottagning för hivtest med snabbsvar.

Ärendebeskrivning

Hiv-testning i Sverige ska vara lättillgänglig och generös för att bidra till snabb diagnostik och ett framgångsrikt förebyggande arbete mot hiv. Hivtester med snabb-svar rekommenderas främst för att nå målgrupper med generellt högre hivprevalens såsom män som har sex med män (MSM), injektionsmissbrukare och migranter från områden där hiv är vanligt förekommande.

År 2016 startade RFSL Örebro en mottagning för hivtest med snabbsvar i Örebro län enligt beslutad överenskommelse mellan Region Örebro län och RFSL Örebro. Verksamheten har finansierats av Region Örebro län och

Tjänsteställe, handläggare
Staben Hållbar utveckling, Helena Sturve

Sammanträdesdatum
2022-06-01

FöredragningsPM
22RS3130

Folkhälsomyndigheten. Snabbtestmottagningen följer de rekommendationer som Smittskyddsinstitutet och Folkhälsomyndigheten upprättat som beskrivs i rapporten Användning av hivtester med snabbsvar. Mottagningen, som benämns Testpoint, bemannas av utbildad personal från RFSL och sker i RFSL:s lokaler i Örebro.

Testpoint är snabbtestningsverksamhet för hiv och syfilis. Målgrupperna för Testpoint är män som har sex med män (MSM), hbtqi-personer som har sex mot ersättning, hbtqi-migranter och transpersoner. Av de som besöker Testpoint 2021 anger 26,6 procent att de inte är födda i Sverige och 17,9 procent anger att de har erfarenhet av att vara asylsökande. Majoriteten av dom som testar sig på Testpoint är MSM. Epidemiologisk forskning har konstaterat att dessa målgrupper har kunskapsbrister i sexuell hälsa, svårt att hitta fungerande strategier för att ha säkrare sex, bristande förtroende för den allmänna vården och inte testar sig i den utsträckning som behövs (Nationell strategi mot hiv/aids och vissa andra smittsamma sjukdomar, Regeringen 2017). Målet med Testpoint är att målgrupperna ska uppleva att de har kunskap om och känna trygghet i sitt säkrare sexbeteende samt att tröskeln för att testa sig för hiv och andra sti:er ska bli lägre. RFSL Örebro har sedan 2016 bedrivit projektet Testpoint och har god beprövad och klinisk erfarenhet av att bedriva snabbtestningsverksamhet. De erbjuder bland annat snabbtest för hiv och syfilis, samtal om säkrare sex, kondomprenumeration, utdelning av kondom-måttband och informationsmaterial om säkrare sex.

Under 2021 har testpoint haft öppet vid 26 stycken drop-in tillfällen samt erbjudit tider för bokade tester. Totalt under 2021 har 103 personer testat sig hos Testpoint, 96 stycken har testat sig för hiv och 78 stycken har testat sig för syfilis. Antal genomförda hivtest och syfilistest 2021 är 103 stycken under 26 tillfällen vilket ger 3,96 antal besök per tillfälle. Antal besök på mottagningen under 2020 var 67 stycken under 26 tillfällen. Antal genomförda hivtest år 2020 var 61 stycken. Antal genomförda syfilistest år 2020 var 43 stycken.

Av de 103 besökande personerna erhöll 71 personer stödsamtal medan 32 personer avböjde detta. Av de 103 som testat sig hade 60 stycken inte testat sig hos Testpoint förut. På frågan om de skulle ha testat sig inom vanliga vården om inte Testpoint funnits, svarade 47,6 procent ja, 21,4 procent nej, 25,2 procent vet inte. Majoriteten var i åldern 20-39 år. De flesta av besökarna var nöjda eller mycket nöjda med sitt besök på Testpoint.

Tjänsteställe, handläggare
Staben Hållbar utveckling, Helena Sturve

Sammanträdesdatum
2022-06-01

FöredragningsPM
22RS3130

RFSL Örebro har sett att antalet som söker sig till verksamheten för snabbtest har ökat samt att det finns en ökad efterfrågan bland Testpoints målgrupper för fler tillfällen för snabbtester. Covid-19 pandemin och restriktioner kopplade till denna har påverkat Testpoints verksamhet och ökat kraven för att erbjuda snabbtestning utan att riskera ökad smittspridning av covid-19. Detta har medfört ett ökat ansvar för personal att säkerställa att det finns utrymme för avstånd i väntrummet, att vägleda besökare i att följa Folkhälsomyndighetens rekommendationer såsom att erbjuda munskydd till besökare, tillhandahålla handsprit och tydligt markera anvisade sittplatser i väntrummet. Testpoint har även på grund av personalbortfall inom RFSL Örebro efter att före detta projektledare avslutat sitt uppdrag haft sämre förutsättningar att ha öppet vid samtliga planerade tillfällen under september-oktober 2021 men har under resterande del av 2021 kunnat ta igen detta genom att erbjuda fler tillfällen med öppettider för drop-in testning. Utöver detta har pandemin försvårat RFSL Örebros arbete med utåtriktade insatser samt påverkat RFSL Örebros stödsamtalsmottagning. För att kunna fortsätta erbjuda stödsamtal om säkrare sex och hiv har RFSL Örebro upprättat lösningar för digitala stödsamtal samt utrustat samtalsrummet med plexiglas för att kunna genomföra snabbtestning och erbjuda samtal i samband med snabbtestning. Sammantaget ser RFSL Örebro att trots pandemin och Folkhälsomyndighetens restriktioner så har engagemanget för att testa sig ökat jämfört med föregående år.

Tidigare har RFSL köpt testerna från Abbot. Abbot har nu slutat tillverkningen av syfilistester, samt att de ska förändra sin verksamhet i Norden. Detta medför att RFSL har bytt återförsäljare. De nya testerna som kommer att köps in från BioLytics är dyrare. De kostar 225 kronor styck medan tidigare snabbtest kostade 100 kronor styck vilket bidrar till att RFSL sedan föregående år ökat beloppet som överenskommelsen avser till tre prisbasbelopp, 142 800 kronor.

Bedömning

Smittskyddsläkarens bedömning av test-point verksamheten inom RFSL:

I Sverige finns ungefär 8 000 personer med känd hiv-infektion och av dessa finns 157 rapporterade i Örebro län enligt InfCare-HIV. Utöver det finns ett antal som lever med hiv utan att känna till diagnosen. Enligt tidigare uppskattning från 2015 som gjordes i samarbete mellan Folkhälsomyndigheten, Karolinska institutet och Karolinska sjukhuset rör det sig om cirka ytterligare 10 procent.

Enligt Folkhälsomyndighetens senaste sammanställda årsrapport av smitt-

Tjänsteställe, handläggare
Staben Hållbar utveckling, Helena Sturve

Sammanträdesdatum
2022-06-01

FöredragningsPM
22RS3130

samma sjukdomar från 2020 rapporterades 364 nya fall av hiv under aktuellt år jämfört med 449 under 2019. De flesta är smittade utomlands och endast 15 procent har angett Sverige som smittland. Spridningen av hiv inom Sverige är således mycket begränsad. Av de som smittats utomlands är heterosexuell smitta vanligaste smittväg följt av kontakt genom sex mellan män (MSM). I Region Örebro län rapporterades endast ett nytt fall av hiv under 2021, och i aktuellt fall hade smittan skett utomlands. Året innan, 2020, rapporterades 5 nya fall, vilket är ungefär lika många som föregående år.

Idag finns mycket effektivt behandling mot hiv. En person med hiv som har välinställd behandling (det vill säga omätbara virusnivåer och som går på regelbundna kontroller hos behandlande läkare) smittar inte andra vid sexuella kontakter och har därför inte heller skyldighet att informera partner vid sexuell kontakt. Med ett ökat sexuellt risktagande finns däremot fortfarande risk för smittspridning från en person som har en ännu oupptäckt hiv. Tidig diagnostik ger möjlighet till snar insatt behandling och har därmed en avgörande betydelse för att hindra smittspridning av hiv.

Alla som önskar har rätt till kostnadsfri och, om man önskar, anonym hiv-testning inom vården. Trots detta finns personer som av olika anledningar i minskad utsträckning eller inte alls söker hälso- och sjukvård.

Frivilligorganisationer såsom RFSL kan ha en ökad möjlighet att nå dessa personer för hiv-test och då även erbjuda samtal för att identifiera och möjligen påverka sexuella riskbeteenden. Detta bör beaktas när man tittar på kostnaden för varje enskilt utfört hiv-test.

För att kunna påverka riskbeteende hos personer som ännu inte smittats av hiv, samt för att tidigt diagnostisera, erbjuda vård och behandling till personer med hiv som annars inte skulle söka sig till vården, är det viktigt med fortsatt lättillgänglig och generöst erbjuden provtagning på det sätt som sker vid RFSL Örebro.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Inga kända direkta konsekvenser finns för miljöperspektivet. Konsekvenserna gällande barn- och jämställdhetsperspektiven är att vissa preventionsgrupper som till exempel MSM och migranter nås av insatserna och blir mer påverkade än andra grupper. Yngre människor nås i större utsträckning av insatserna än äldre.

Tjänsteställe, handläggare
Staben Hållbar utveckling, Helena Sturve

Sammanträdesdatum
2022-06-01

FöredragningsPM
22RS3130

Ekonomiska konsekvenser

Tjänsteköpet innebär en kostnad på 142 800 kronor. Finansiering sker inom ramen för Regionkansliets budget.

Uppföljning

Insatserna följs upp genom kontinuerlig dialog med infektionsläkare och smittskyddsläkare vid Universitetssjukhuset Örebro samt i en årlig skriftlig redovisning som görs av RFSL Örebro.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regionstyrelsen 2022-06-01.

Testpoint redovisning 2021.

Överenskommelse mellan Region Örebro län och RFSL Örebro för år 2022.

Richard Simonsson
Regiondirektör

Skickas till:
RFSL Örebro